

"A mi küldetésünk a hitelesség, az objektivitás, a helyi jólét és a közösség fejlesztése, minden nap!"

Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás

BAKONYA - BODA - BÜKKÖSD - CSERDI - CSERKÚT - DINNYEBERKI - HELESFA - HETVEHELY - IBAFA - KÖVÁGÓSZÖLŐS - KÖVÁGÓTÖTTÖS

Negyedéves tájékoztató a lakosság informálására



Kovács Győző, az NYMTIT elnöke

A nagyaktivitású kutatási programban érintett települések képviselőinek november 5-én tartott tájékoztatót a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft., az idei évben negyedszer. A találkozó célja, hogy a polgármesterek naprakészek legyenek a Társaság tevékenységével kapcsolatban.

Elsőként az NYMTIT településeinek nemrégiben lezajlott közvélemény-kutatás eredményeiről kaptak képet a tagtelepülések előljárói, a felmérést megrendelő RHK Kft., valamint a reprezentatív felmérést készítő KUTATÓPONT Kft. munkatársa értékelése alapján.

A Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás térségében idén hetedik alkalommal kérdezték meg az itt lakókat nukleáris témákkal, a geológiai

kutatási programmal, a NYMTIT-tel, illetve az itt folyó munka lakossági értékelésével kapcsolatban. Mint az értékelésből kiderült, az összkép alapvetően kedvező, az eredmények a legutóbbi 2015-ös felméréshez képest sok szempontból javultak. Ez különösen igaz az NYMTIT ismertségével, elismertségével kapcsolatban.

A tájékoztató folytatásában dr. Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója beszélt az RHK Kft. feladatairól, kiemelve a nyugat-mecseki kutatási területen végzett munkákat.

Honti Gabriella, a Társaság kommunikációs vezetője azt vázolta, hogy milyen újabb eszközökkel, programokkal gazdagítják majd a tájékoztató tevékenységet, hogy a lakosság minél szélesebb körben, minél részletesebb ismereteket kapjon a térségben zajló munkálatokkal kapcsolatban.

Folytatás a 2. oldalon

A tartalomból:

<i>Folytatódik a földtani kutatás</i>	2. o.
<i>Még egyszer a közvélemény-kutatásról</i>	3. o.
<i>A lakossági elfogadottság külföldön is fontos</i>	4. o.
<i>Egészszénap Kővágószőlősen</i>	5. o.
<i>Kis község nagy Falunapja</i>	6. o.
<i>Sikerrel pályázott Hetvehely is</i>	7. o.
<i>Ismét Bivalyok vetélkedtek Bükkösdön</i>	8. o.

Folytatás az 1. oldalról:

Kovács Győző, a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás elnöke a tájékoztató után lapunknak azt hangsúlyozta, milyen hatalmas utat tett meg ez a projekt, az RHK Kft. és az NYMTIT együttműködése révén. Megerősítette, hogy a cél továbbra is közös, mégpedig az, hogy a települések fejlődjenek, a nagyaktivitású program sikeres le-

gyen a lakosság elfogadása mellett, miközben az itt lakók életét is igyekeznek könnyebbé tenni. A 2018-ös évben is pozitív visszacsatolást jelentett a közvélemény-kutatás, mely megerősítést adott arról, hogy az itt élők tisztában vannak a társulás és az RHK Kft munkájával, feladataival.

A mintegy kétórás találkozón sok kérdés és felvetés is elhangzott, a további hatékony együttműködés elősegítésére.

Folytatódik a földtani kutatás

Bükkösd térségében lesz a következő fúrás



Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója

Mielőtt az érintett lakosság tájékoztatása megkezdődött a hagyományos Tájékoztató Napon, a helyi sajtó képviselői is megismerhették a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. eddigi és jövőbeni tevékenységét a Nyugat-Mecsekben. Dr. Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója beszélt az újságíróknak az itt folyó munkáról.

„Úgy gondolom, magas szinten integrálva kell értékelni mindazt a nagy mennyiségű – az egymásra épülő kutatási fázisok során folyamatosan bővülő – információt, amely ahhoz szükséges, hogy a helyszín minősítése után kiválaszthassuk a célterületet, majd

kialakíthassuk a felszín alatti kutatólaboratóriumot, végül a tárolót engedélyeztessük.” – húzta alá a Társulás vezetője bevezetőjében.

Mint emlékeztetett rá, egységesen az az álláspontja mind a hazai, mind a külföldi szakembereknek, hogy a nagy aktivitású vagy hosszú élettartamú radioaktív hulladék elhelyezését egy megfelelő befogadó közetben kialakított mélységi geológiai tárolóban lehet biztonságosan megoldani. Ennek alapján az RHK Kft. több fázisból álló felszíni, majd felszín alatti kutatási programot indított, igazolandó a bodai agyagkő hosszú távú alkalmasságát. A jelenlegi fázis feladata a kőzet általános jellemzése, kiterjedésének meghatározása, valamint a biztonsági értékeléshez szükséges földtani adatok és információk összegyűjtése. A terepi munkák folyamatos része a földtani-, vízföldtani és geomorfológiai megfigyelés (például vízmintavételek, laboratóriumi vízvizsgálatok végzése), valamint a kutatási megfigyelőrendszer üzemeltetése.

A térségben tehát évtizedekre visszanyúló kutatás folyik. Az ügyvezető tájékoztatása szerint eddig 609 vizsgálati jelentés gyűlt össze, tizenöt szerkezetkutató fúrás készült. Jelenleg ennek a hatalmas mennyiségű megállapítás-

nak az összegzése zajlik, illetve összehasonlítása az utolsó fúrás adataival.

Az igazgató arról is beszámolt, hogy összesen 84 négyzetkilométeres területen zajlottak/zajlanak a fúrások, ezek eredményei alapján először 10 négyzetkilométerre szűkítik a vizsgálandó területet a további kutatásokra, ezt követően jelölik majd ki azt az egy négyzetkilométeres részt, ahol érdemes lesz egy földalatti kutatóbázist nyitni. Dr. Kereki Ferenc megjegyezte azt is, hogy egy nagyon hosszú folyamatról van szó. Összehasonlításként megemlítette, hogy például azokban az első sorban skandináv országokban, ahol várhatóan 2025-ben nyílnak meg ilyen létesítmények, már az 1970-es években kezdődtek a vizsgálatok.

Mint köztudott, nálunk a szakemberek az 1990-es években választották ki a nyugat-mecseki térséget a nagyaktivitású tároló lehetséges helyszínéül, és a bodai agyagkőről a kutatások során mostanra bebizonyosodott, hogy világviszonylatban is ritka vízzáró tulajdonságai, illetve nagy stabilitása miatt alkalmas lehet a Paksi Atomerőmű elhasznált fűtőelmeinek, illetve a Magyarországon keletkezett nagy aktivitású radioaktív hulladékok végleges, biztonságos elhelyezésére.

Még egyszer a közvélemény-kutatásról

Fókuszban a térségben élők kérdései

A Tájkép előző számában olvasóink megismerhették a térségben, szeptemberben lezajlott közvélemény-kutatás legfontosabb megállapításait. Most, ígéretünk szerint, a felmérés során felmerült kérdéseket vesszük sorra, ám a fölvetések nyomán szeretnénk néhány témát újra körbe járni a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. nyugat-mecseki nagyaktivitású kutatásaival kapcsolatosan.

Mint olvashatták, öröndetesen nőtt azok aránya az itt élők között, akik tudják, hogy a paksi atomerőműben radioaktív hulladék keletkezik, és hogy ezeket a sugárzó anyagokat részben átmeneti tárolókban, részben végleges tárolókban helyezik el. Ám még mindig sokan nincsenek tisztában azzal, hogy a radioaktív hulladékokat, legyenek azok atomerőművi, vagy intézményi (ipari, mezőgazdasági, gyógyászati stb.) eredetűek, tilos külföldre szállítani, a nemzetközi egyezmények alapján minden országnak magának kell gondoskodnia róluk. Ez persze azt is jelenti, hogy a feladat elvégzésével foglalkozó RHK Kft. működése nem függ a paksi atomerőmű üzemelésétől. Ugyanis egyrészt az eddig ott keletkezett hulladékok, illetve az intézményi eredetű radioaktív anyagok kezelését, tárolását továbbra is végeznie kell, másrészt az atomerőmű majdani leszerelését is meg kell majd oldania.

Megnyugtató eredménye a felmérésnek, hogy az itt élők jóval több mint háromnegyede tudja: a Nyugat-Mecsekben a paksi atomerőmű kiégett fűtőelemei számára keresnek végleges tároló helyet. Ezzel kapcsolatban a helyiek több mint fele vélekedik úgy, hogy meg lehet biztonságosan szabadulni a nagy aktivitású radioaktív hulladéktól, és ennél is többen vannak azok, akik a föld mélyén létrehozott tárolókat tartják erre alkalmasnak. Ugyanakkor a túlnyomó többség abban is egyet ért a szakemberekkel, hogy a feladat megoldását most kell kidolgozni, és nem szabad a gyerekeinkre, unokáinkra hagyni.

És itt el is érkeztünk a vélemény-felmérés során fölvetett kérdésekhez, amelyekből az derült ki, hogy a helyieket a nagyaktivitású kutatások részletei érdeklik leginkább.

Mikor fognak befejeződni a geológiai kutatások? – érdeklődtek többen. A rövid válasz erre az, hogy

várhatóan 2030-as években, illetve a felszín alatt még később.

Hogy megértsék, miért ilyen sokára, emlékeztetnünk kell olvasóinkat arra: a nagyaktivitású hulladékok és a kiégett fűtőelemek végleges tárolóját több ezer évre kell megépíteni, hiszen ilyen hosszú időre van szükség a sugárzó anyagok lebomlásához. Óriási feladat, hatalmas felelősség, amire csak gondos előkészületek után lehet vállalkozni. Már az hosszú időbe telik, hogy a megfelelő közetet, a majdani tároló környezetét, ki lehessen választani. Ez a tevékenység több évtizede kezdődött a Nyugat-Mecsekben. A legutóbbi vizsgálatok is az bizonyították, hogy **a bodai agyagkő kellően vízzáró és megfelelően stabil** ahhoz, hogy a sugárzó anyagokat akár önmagában, a tervezett mesterséges gátrendszer nélkül is, biztonsággal izolálja a környezetétől.

Ám hogy itt valóban megfelelő módon elhelyezhetők lesznek majd a paksi atomerőmű kiégett fűtőelemei, azt minden kétséget kizáróan igazolni kell. Ez egyébként az itt élők elvárása is, hiszen a felmérés során a megkérdezetteknek csaknem a kétharmada nyilatkozott úgy, hogy elfogadná a tárolót, amennyiben a kutatási eredmények alátámasztják a terület alkalmasságát.

– Megtisztelő az a bizalom, ami a közvélemény-kutatás kérdéseire érkezett válaszokból számunkra kiderül: az RHK Kft. szakemberei mellett a tájékoztatásban a helyiek megítélése szerint kiemelt szerepe van a társulásunkat alkotó önkormányzatoknak – hangsúlyozta a nyilvánosságra hozott adatok kapcsán Kovács Győző, az NYMTIT elnöke.

– Az, hogy az önkormányzatoknak ilyen súlyuk van a hiteles tájékoztatásban, ugyanakkor arra is rámutat, milyen nagy a felelősségünk ebben az együttműködésen alapuló munkában.

A társulási elnöke azt is öröndetesennek tartja, hogy a közösség által használt információs eszközök között hitelesség, elfogadottság és hatékonyság szempontjából is előkelő helyen szerepel a Tájkép című kiadvány. Ezt a kedvező megítélést a jövőben is igyekszik majd kiaknázni az információk közvetítésében az NYMTIT.

A lakossági elfogadottság külföldön is fontos

Egy franciaországi fórumról Honti Gabriellával

Egyáltalán nem számít közkedvelt témának a radioaktív hulladékkezelés a fiatalabb korosztályok szemében, mégis igyekezni kell valahogy izgalmassá tenni számukra, akiknek a jövője is múlik rajta.

Ez a gondolat időről időre visszatér a radioaktív hulladékelhelyezés társadalmi elfogadottságával kapcsolatban. A témáról évente szerveznek nemzetközi munkaértekezletet, amelyet idén tizenkilencedik alkalommal, ezúttal Franciaországban rendeztek meg. A *'Forum on Stakeholder Confidence'* (Fórum az érintettek bevonásáról) program legfrissebb tapasztalatairól Honti Gabriellával, az RHK Kft. kommunikációs vezetőjével beszélgettünk.



*Honti Gabriella, az RHK Kft.
Kommunikációs Önálló Osztály vezetője*

– A Nemzetközi Energia Ügynökség égisze alatt működő fórumot úgy kell elképzelni, mint egy tizenöt-húsz fős kerekasztal-beszélgetést. Ezen először minden ország képviselője beszámol néhány percben arról, mi történt náluk az elmúlt évben a radioaktív hulladékkezelés, illetve az ezzel kapcsolatos tájékoztatás terén. Nem kis büszkeséggel mondhatom, hogy a külföldi kollégákat hallgatva, most is megállapíthatam: nem vagyunk rossz helyen ezen a területen. A beszámolókat követően aztán az előre meghirdetett témakörökről folyik az eszmecsere, hol együtt, hol kisebb csoportokban. Az idei kiemelt téma a tudás-menedzsment volt, vagyis, hogy milyen újfajta módokon, új megközelítésekkel, új eszközökkel lehet a fiatalokat bevonni a kommunikációba.

– Kik vettek részt ezen a találkozón?

– A kiemelt témára tekintettel meghívást kapott egy belga tanár, illetve egy svájci kommunikáció-szakos egyetemi hallgató is, hogy a másik oldal, az ifjúság nézőpontja is érvényesüljön. Számomra egyébként épp az egyetemista lánnyal való beszélgetések, az ő véleménye jelentették a legizgalmasabb tapasztalatot. Nadja Fitz persze nem volt egy tipikus egyetemista, hiszen a radioaktivitás kommunikációjával foglalkozik, ezt tanulja. De a kérdés-felvetései sok mindenben visszaigazolták az én elképzeléseimet, és sok mindenben új nézőpontokra mutattak rá. Érdekes volt például, amikor a nagyaktivitású kutatások kommunikációjának nehézségeiről beszélt – náluk az országuk kis méretéből fakadóan az országhatárok – más nemzetek érintettsége jelentenek kihívásokat. Persze, azt gondolom, Svájc egyébként is más lehet, hiszen amikor arról folyt a tanácskozás, hogy milyen új megközelítéssel, új csatornákon lehet utat találni a radioaktív hulladék kommunikációjának, Nadja azt fejtette, hogy náluk a nyomtatott napi sajtón keresztül érik el leginkább az embereket. Ez ugyanis ingyenes ott, és mindenkihez eljut. Mi, többiek, inkább abban gondolkodtunk, hogy a közösségi média, az internet miképpen segítheti a tájékoztató tevékenységet.

– Említette, hogy idén svéd szakemberek is eljöttek a tanácskozásra. Volt ennek köze ahhoz, hogy a svéd Környezetvédelmi Bíróság további vizsgálatokat írt elő a nagyaktivitású végleges tároló építésének engedélyezéséhez?

– Szerintem inkább a témák, a fiatalok bevonásával kapcsolatos, vagy a másik, a radioaktív hulladékszállítással összefüggő tájékoztatás kérdésköre érdekelhette őket. Mert egyébként úgy láttam, nemigen voltak megrendülve attól, hogy újabb kérdések megválaszolásán kell dolgozniuk, mielőtt a végleges létesítési engedélyt megkapják. Egy ilyen több száz évre szóló létesítmény esetében még fontosabb a biztonság kérdése, mint a radioaktív hulladékkezelésben általában. (A biztonság egyébként ezen a nemzetközi fórumon is mindig visszatérő téma). – A biztonság kérdése valóban neuralgikus pont a nukleáris ipar minden területén.

– Mint említettem, ezen a fórumon is minden alkalommal előkerül, a hivatalos programban éppúgy, mint a kötetlen beszélgetésekben. Ugyanis nemzetközi szinten is a nukleáris iparban dolgozó kommunikációs szakemberek számára az egyik legnagyobb kihívást az jelenti, hogy a biztonságot időről időre kommunikáljuk. A laikusokat a legtöbb esetben az érdekli, hogy egy létesítmény biztonságosan üzemel-e vagy sem. Ám igazán ezt csak szakmai érvekkel, a biztonsági elemzések keresztléte lehet levezetni. A vonatkozó elemzések/értékelések adatainak átadása pedig sok esetben részletes, a megértést segítő szemléletes magyarázatokat igényelnek. Tehát meg kell találni az egyensúlyt, hogy érthetően, megnyugtató módon válaszoljunk meg a kérdéseket, hétköznapi nyelvre lefordítva, hitelesen, miközben a szakmaiságot is megtartjuk. A másik nagy kérdés, hogy miként lehet a több száz évre szóló projektekkel kapcsolatban generációkon keresztül megőrizni a tudást, hiszen majd az ük-ükunokáinknak is tudniuk kell, mi és hogyan került a föld alá. Ezért is fontos, hogy a tudás-menedzsment ilyen nagy hangsúlyt kapott az idei tanácskozáson.

Egészségnap Kővágószőlősen



A rendőrség kvíz kérdései igen népszerűek voltak

Ez az a program, amit minden évben az 50 év feletti korosztálynak rendez meg a Nyugdíjas Klub a Buzás Andor Művelődési Házban. Ezúttal a szomszéd települések nyugdíjas klubjai is kaptak meghívót, és sokan éltek is a lehetőséggel. Bakonyáról, Bodáról, Cserkútról és Kővágótottról ugyancsak elfogadták a szíves meghívást.

Miután Simon Attiláné, Gabi, a Nyugdíjas Klub vezetője köszöntötte a rendezvényen megjelent több mint hatvan vendéget, bemelegítésként Ilona egy kis keringésjavító-átmozgató tornára invitálta őket, amit széken ülve végeztek. A zenés mozdulatsorokat szívesen végezték a részt vevők, az ismert dallamokat még énekelték is a torna közben. Mint Ilona biztatta őket, ezeket a gyakorlatokat elvégezheti bárki akár otthon is, a fotelban ülve.

Ezt követően Kult Andrea, a Mályvavirág Alapítvány munkatársa előadást tartott a megjelenteknek a méhnyak rák megelőzésének fontosságáról. Mint elmondta, a közhiedelemtől eltérően ez az elváltozás idősebb korban is jelentkezhet. Beszült a már kialakult betegségről, annak gyógyíthatóságáról, az utókezelésekről, majd szólt az alapítvány munkájának fontosságáról, létrejöttének, megalakulásának okairól is.

A rendezvény további részében a Baranya megyei rendőrkapitányságról Judit és Krisztina hívták fel a figyelmet az idősebbeket főként érintő megtevesztések, csalások elkerülésére. Mint elmondták, az utóbbi időben megnövekedtek az internetes vásárlással és fizetéssel kapcsolatos visszaélések. A modern bankkártyákra, az úgynevezett „érintéses” kártyákra is specializálódtak csallók, ellenük is védekezhetünk egy-

szerű eszközökkel pl. erre a célra kialakított bankkártya tartóval. Az „egyszerű” besurranó tolvajok ellen hatásos modern, egyszerű riasztó eszközökkel is megismerkedhetett a figyelmes hallgatóság. A hasznos tájékoztató egy szórakoztató interaktív játék zárta.

A délelőtti utolsó programjaként dr. Soóky Barna háziorvos az időseket leginkább érintő betegségekről beszélt: a magas vérnyomásról, a diabetezről és ezek szövődményeiről, kockázatairól. A stoke-ról és a szívinfarktusról szóló kisfilm bemutatásával felhívta a figyelmet a tünetek felismerésének fontosságára. Hangsúlyozta az elsősegélynyújtás jelentőségét, és azt, hogy életbevágóan fontos, hogy a beteg minél előbb orvosi ellátást kapjon. Ismertette, hogyan kell mentőt hívni, mit kell elmondani a diszpécsernek, aki, ha szükséges, a mentő helyszínre érkezéséig a telefonon keresztül segít akár az újraélesztésben is.

Az ízletes ebédet a gyönyörű őszi nap-

sütésben, közösen fogyasztották el a vendégek, a Művelődési Ház udvarán. Ezt követően Szakács Éva, a „Mecsek háziasszonya” Cserkútról, a főzés-sütés alapanyagairól, a minőségi élelmiszerek beszerzési lehetőségeiről beszélt a jelenlévőknek. Kiemelve a BIO alapanyagok fontosságát. Aki Évát ismeri, tudja, hogy ő a természetben begyűjthető, ehető növényekből készít salátákat, italokat, lekvárokat. Kóstolónak a helyszínen saját készítésű korpás-céklás kenyeret kínált, és a különleges falatkákat mindenki szívesen fogyasztotta.

A nap a pécsi 'Örömtánc Máriával' szenior táncsoport bemutatójával ért véget. Vezetője, táncoktatója, Bérés Mária mindenkinek, aki járni tud, figyelmébe ajánlotta ezt a mozgásformát.

A délelőtti folyamán Bozó Sándorné, Gabinál ingyenes vérnyomás és cukorszint mérésre is lehetett jelentkezni. Aztán mindenki kapott egy tesztet, amit, ha helyesen töltött ki, jutalomban részesült.

Az Egészségnap kezdetén az érkezőket Simon Attiláné, Gabi meghívta a kelt tésztából készült, édes vagy sós sütemények versenyére. A résztvevők szemet gyönyörködtető, finomabbnál finomabb remekekkel hozták nehéz helyzetbe a háromtagú zsűrit. A három dobogós helyezett ajándékot kapott, de minden versenyzőnek járt az emléklap.

Később volt idő a kötetlen beszélgetésekre is, és a nap végén mindenki értékes információkkal, az őszi napsütés kellemes melegétől feltöltődve, vidám percekkal gazdagodva térhetett haza.



A szomszéd települések Klubjaiból is voltak vendégek

Kis község nagy Falunapja

Igaza lehet azoknak, akik azt állítják: minél kisebb egy település, annál bensőségesebb, emberközelibb hangulatúak a rendezvényei.

Míg hét közben Cserdin áthaladva szinte alig látunk járókelőt az utcán, szeptember utolsó hétvégéjén szombaton lépésben lehetett közlekedni a községházával szemben, a játszótér melletti területen szervezett falunapra tartó gyalogosok, kerékpárosok, meg a parkoló autók miatt. Belépve a sportpálya és a játszótér alkotta placra csak ámult és bámult az ember, hogy miként lehet ennyi ember egy helyen a közel 400 lakost számláló faluban. Két nagy rendezvénysátort is megtöltöttek a családjukkal, messzi vidékekre elszármazott rokonaikkal együtt



érkező cserdiek, akiknek a korábbi évek tapasztalataiból kiindulva talán minden eddignél jobb, tartalmasabb programokat szervezett az önkormányzat.

Lassan közel ezer napja találkoztunk utoljára ilyen nagy létszámban - említette Bogdán László, Cserdi polgármestere a szeptember végén rendezett falunap megnyitóján. A település megbecsültségét az is mutatja, hogy szomszédos, de a távolabbi községek, valamint a hivatalok, intézmények vezetői is szívesen tettek eleget a falunapra szóló meghívásnak.



Datolyaszilva Nap Bodán



A datolyaszilvát sokan kóstolták

A nagyobb bevásárlóközpontokban kapható datolyaszilva, ám kevesen tudják, hogy a paradicsom formájú, sárgabarackízű gyümölcs természetével akár itthon is lehet sikeresen próbálkozni. Ma még különlegesség, de már nálunk is terem – itt a Nyugat-Mecsekben, Bodán.

Ez a Délkelet-Ázsiában, Kínában és Indiában őshonos kultúrnövény szerencsére nálunk is kezd elterjedni... Hogy nem ördögösség a datolyaszilva nevelése, arra Keszű Béla bodai őstermelő hívta fel a figyelmünket. A kertjében ugyanis ép-

pen most terem ez a gyümölcs. Maga a növény is szép dísz lehet egyébként haragoszöld, bőrszerű leveleivel kertünknek. A fa májusban virágzik, ám ilyenkor – októbertől decemberig – szüretelhető a finom termés. A hamvas-zöld, viaszos gyümölcsök októberben színeződnek sárgára, majd narancssárgára. Akkor szabad leszedni a már narancsosra színesedett termést, amikor kezd megpuhulni, de az sem baj, ha kicsit utóérleljük, mielőtt megesszük. Ugyanis amikor a gyümölcs még kemény, erősen

fanyar ízű lehet. Ám a teljesen beérett, édes, sárga húsú datolyaszilva kiváló csemege, amelynek magas a cukor-, karotin- és C-vitamin tartalma. Keszű Bélától azt is megtudtuk: ez a legfagyállóbb szubtrópusi növény, és nem igényel túlzott törődést. Trágyázni persze kell, a fiatalabb fákat pedig célszerű a fagytól védeni.

Egy szlovén településen, Strunjanban, évek óta rendeznek datolyaszilva-fesztivált, az ottani hagyományt magyarosítva idén először rendezett Boda is egy hasonló. Az első Bodai Datolyaszilva Napnak a Berkes birtok adott otthont, ahol bemutatkoztak a helyi őstermelők: az önkormányzat és az „Érted Együtt” Szociális Szövetkezet. A hagyományteremtő eseményen a datolyaszilván kívül az ezzel készült különlegességeket is meg lehetett kóstolni: a forralt bort, a bonbonokat, a lekvárt, meg az aszalványt. A község polgármestere külön felhívta mindenki figyelmét arra, hogy a rendezvényen a Pécsi Jótékony Nőegylet a süteményeibe is belecsempészte a gyümölcsöt, a helyi Szociális Szövetkezet pedig savanyúsággal, ivólével, csatnival és borkóstolóval készült. A nap folyamán az érdeklődők meglátogathatták az ültetvényt, a bátrabbak pedig akár szüretelhettek is.

Százéves segítő imádság

Nagymamám százéves.

A kerek évforduló megmozgatta az egész családot. Lányaim esti fohászkuban hetente adtak hangot kívánságuknak, hogy együtt szeretnének ünnepelni a százéves dédikével. Az unokák népes tábora a szülinap szervezésből vette ki a részét, míg hat gyermeke leginkább az ő felkészítésével, egészségével, nyugalmanak biztosításával volt elfoglalva.

Szükség is volt rá, hiszen alig két hónappal a kerek évforduló előtt jött egy csúnya tüdőgyulladás, ami bizony minden támogatást, fohászt, szervezést, aggodást indokoltta. De a család, no és a szinte családtaggá fogadott doktor igyekezete nem volt hiábavaló, nagyanám szerencsésen meggyógyult.

A nagy eseményen mintegy hetven közvetlen hozzátartozó gyűlt össze. Ám a gondolatainkban ennél sokkal többször szerepelt a kerek szám, hogy mit is jelent a száz év valójában.

Születése idején még zajlott az első világháború, de már felnőttként élte meg

a második világégést, és a szocializmus évtizedeiben öregedett meg. És még a rendszerváltás után is annyival gyarapította éveinek számát, amennyi idő alatt egy újszülött felnőtté cseperedik.



Aztán jött egy újabb megközelítés. A helyi alpolgármester hívta fel a figyelmünket, hogy az ő életkora gyakorlatilag a Szent István államalapítása óta eltelt idő egytizede. Többen is összenézünk a kecskeméti piarista templomban, és mint utólag kiderült, nemcsak az én hátamon futkározott a hideg.

Nagymamám derekasan viselte az ünneplés megpróbáltatásait, mi pedig derűsen emlegettük, hogy pár héttel korábban, nagybetegen átmászott a kórházi ágya rácsán, mert nem akarta éjszaka zavarni a nővéreket. És mosolyogtunk az utcabeli fodrász felajánlásán: ingyen készíti el a frizuráját a nevezetes alka-

lomra, mivel neki százéves ember még soha nem fizetett.

Sajnos az élet néha ismétlik magát, nagymamám ezekben a napokban a kiújult tüdőgyulladásából lábadozik. És mi sokat emlegetjük a hosszú élet titkát firtató kérdéseinkre adott válaszait. Mindig azt mondta, a megpróbáltatásokat feledtették az épp aktuális feladatok: a tanulás, a gazdaság, a nagyapám támogatása, a kényszerű költözések, a gyerekeknél, aztán az unokák, dédunokák istápolása.

Legutóbbi látogatásomkor kiderítette, feladata akad most is. Réka, Helga, Marci, Gergő vizsgázik, Michelle, Celine, Flóra érettségizik, Blanka nyelvvizsgára, Annabella hittanvizsgára készül, Panni pedig javítani szeretne. Minden dédunoka kihívások előtt áll, és a dédike olyan jól tud imádkozni.

– Tudod, fiam, csoportosítok, csomagokban imádkozom értük. De nemcsak este, mert mostanában már napközben is ráérek.

Idén ezer kisdíák örülhet új iskolai mosdóknak Sikerrel pályázott Hetvehely is

A tisztítószerket is gyártó Unilever 2015-ben indította el az 'Iskolamosdó Felújítási Programot', melyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Klebelsberg Központ is támogatott. A kezdeményezéshez azóta számos nagyvállalat és társadalmi szervezet is csatlakozott, és az elmúlt közel három év során 15 vidéki általános iskolában újultak meg mosdók, ezzel több mint 2000 kisdíák tisztálkodási körülményei javultak jelentős mértékben.

E nemes program keretében idén tíz olyan vidéki kisiskolát javasolt felújításra a Klebelsberg Központ, amelyek leginkább rászorultak arra, hogy tisztálkodó helyiségeiket külső segítséggel korszerűsítsék. Köztük volt Hetvehely is. A tavasz folyamán ezek az iskolák internetes szavazatgyűjtő kampányban mutatkoztak be, hogy elnyerjék az ország lakosságának tetszését, és szimpátia-voksokat gyűjtsenek be. A szavazatokat májusban összesítették, majd az első négy helyezett iskolában, köztük az itteniben is, a nyár folyamán elkezdődtek a felújítási munkálatok.

Mint minden településnek, Hetvehelynek is büszkesége az iskolája, véli Wágner Antal, a település polgármestere. Az intézmény mondhatni központja a falunak, 237 éves múltra tekinthet vissza. Itt úgy tartják, ahol van iskola, ott van kulturális élet is. Ennek szellemében minden alkalmat megragadnak arra, hogy színvonalas műsorokkal segítsék a településen élők, szűkebb és tágabb környezetük művelődését, szórakoztatását.



Az iskola tanulói színvonalas műsora az ünnepségen

A felújított mosdók ünnepélyes átadásán Dr. Nagy Csaba, a település országgyűlési képviselője is részt vett, aki hangsúlyozta: öröm olyan helyre elmenni, ahol a gazdasági élet szereplőinek önzetlen támogatása, a megvalósuló program révén a helyiek körülményei javulnak.

Erős Andrea igazgató szerint a fejlesztésnek köszönhetően enyhülnek a tanintézmények higiéniai problémái, ugyanakkor ez a program ráirányítja a pedagógusok meg a szülők figyelmét az illemhely tisztaságának fontosságára, és ösztönzi a gyerekeket a helyes tisztálkodási szokások kialakítására.

Ismét „Bivalyok” vetélkedtek Bükkösdön

Immár második alkalommal rendezte meg a Bükkösd Jövőjéért Alapítvány szeptember végén a Bükkösi Bivaly Racinget. A komoly erőpróbát kívánó sportrendezvény célja, a mozgás népszerűsítése mellett, egy olyan futóverseny létrehozása volt, ahol nem csak a futás szerelmesei mérettethetik meg magukat, hanem a keményebb edzések hívei is, megküzdve szintkülönbséggel, akadályokkal, súlyokkal. Átfogó erőpróba ez, hiszen különleges fizikális teljesítőképességet igényel (mind az erőt, a gyorsaságot, mind az állóképességet és a koordinációs képességet be kell vetni).

Az idei Bivaly Racing-nek mintegy 240 résztvevője volt, köztük negyven gyerek is rajthoz állt. A 9,3 kilométeres pályán tíz mesterséges és számtalan természetes akadály tette próbára a versenyzőket. Persze a gyermekpálya mindössze 1 kilométer hosszú volt, ahol játékos akadályok és erőfeladatok vártak a 7-14 éves korosztályt.

A versenyzők Baranya minden szegletéből, de még Kaposvárról, Várvolgyről, Budakalászárról és Nyírmadáról is jöttek, pedig azzal mindenki egyetértett: a pálya nem volt gyerekjáték. A kijelölt távon számos akadály mellett a bükkösi horgásztóba is derékig bele kellett gázolniuk a résztvevőknek, a szél és a hideg víz miatt talán ez próbatétel volt a legmeglepőbb. Ám a legnehezebb bizonyára mégsem ez volt: sok tapasztalt akadályfutó megrökönyödött a sárban kúszást igénylő akadályt látva. Persze némi hezitálás után mindenki bemerészkedett a szögesdróttal körbevont pályára, és végül a nyakig sáros versenyzők is vidáman értek a célba.

Az idei évben először a megyei önkormányzat, a rendőrség és a honvédség is képviseltette magát, a gyermekfutamon pedig a község és a környékbeli települések iskolásai is részt vettek.



A „Bivalyok” az egyik terep akadállyal küzdenek

Kővágótöttösi siker a horgászversenyen



Cserkút megújult horgásztava és a sporthorgászok

Első alkalommal versenyeztek a cserkúti tavon a környék sporthorgásza a szomszéd települések horgászvetélkedésén.

Kővágótöttöst Alföldi Róbert, Krebsz Dávid és Tiegelmann József képviselte, akik több, mint 18 kilogrammos rekordfogással nyerték meg a versenyt és a vándorkupát!

Gratulálunk, Bakonya, Kővágószőlös, Cserkút csapatának is!

I. Hely: Kővágótöttös, 18.777 gramm (Tiegelmann József, Krebsz Dávid, Alföldi Róbert)

II. Hely: Bakonya 6.294 gramm (Belső József, Mohácsi Máté, Haraszi Renátó)

III. Hely: Kővágószőlös 3.854 gramm (Erős Norbert, Erős Máté, Bujtor Péter)

IV. Hely: Cserkút 1994 gramm (Pál Zsolt, Tóthpál Csaba, Arató Donát)

TÁRSULÁSI LAP

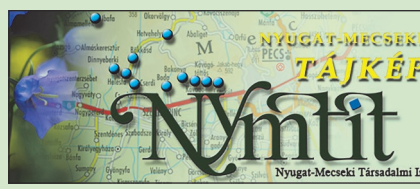
Kiadja az NYMTIT, 7672 Boda, Petőfi Sándor u. 28.

Felelős kiadó: az NYMTIT

Szerkeszti a szerkesztő bizottság:

Kaszás Endre, Rónai Tibor, Perjés Krisztina

Nyomás: DUPLEX-ROTA Pécs, Északmegyer dűlő 4.



„A mi küldetésünk a hitelesség, az objektivitás, a helyi jólét és a közösség fejlesztése, minden nap!”

BAKONYA - BODA - BÜKKÖSD - CSERDI - CSERKÚT - DINNYEBERKI - HELESFA - HETVEHELY - IBÁFA - KŐVÁGÓSZŐLŐS - KŐVÁGÓTÖTTÖS